

Dimensioneringsplan 2022-2023

Speciallægeuddannelsen

Dimensioneringsplan 2022-2023

Speciallægeuddannelsen

© Sundhedsstyrelsen, 2021.
Publikationen kan frit refereres
med tydelig kildeangivelse.

Sundhedsstyrelsen
Islands Brygge 67
2300 København S

www.sst.dk

Sprog: Dansk
Version: 1.0
Versionsdato: 28.06.2021
Format: pdf

Udgivet af Sundhedsstyrelsen,
Juni, 2021

Indledning

Sundhedsstyrelsen fastsætter i dimensioneringsplanen årlige rammer for dimensionering af introduktions- og hoveduddannelsesforløb i hver enkelt videreuddannelsesregion og for hver enkelt speciale. Det sker efter rådgivning fra Prognose- og Dimensioneringsudvalget under Det Nationale Råd for Lægers Videreuddannelse (jf. § 16 i bekendtgørelsen BEK nr. 96 af 02/02/2018 om uddannelse af speciallæger), og Task Force for dimensionering af speciallæger, som blev nedsat i 2020 med repræsentanter fra Sundhedsministeriet, Danske Regioner og regionerne.

Dimensioneringsplanen regulerer antallet af speciallæger gennem fordeling af uddannelsesforløb inden for de enkelte specialer og videreuddannelsesregioner. Herunder følger en kort redegørelse for baggrunden for Dimensioneringsplan 2022-2023.

Strategisk og sundhedsfagligt grundlag

Sundhedsstyrelsen arbejder for at fremme folkesundheden og skabe gode rammer for sundhedsvæsenet i Danmark. Det betyder, at der skal være tilstrækkeligt med sundhedspersonale, heriblandt læger, til at realisere dette.

Dimensioneringen af videreuddannelsen af læger til speciallæger bidrager til, at der i hele landet, uafhængig af geografi eller lægelige specialer, er mulighed for at tiltrække og uddanne det antal speciallæger, der er behov for. Således, at der kan rekrutteres til funktioner såvel i de store universitetsbyer som uden for disse, inklusiv i yderområderne.

De forventede ændringer i sygdomsmønstre og behovet for sundhedsydelse i de kommende år er en del af grundlaget for Dimensioneringsplanen for 2022-2023. Heri indgår en skønsmæssig vurdering af aktuelle udfordringer og tendenser i patientbehovene og sundhedsvæsenet som helhed samt strategiske initiativer.

Forandringerne er særligt drevet af den demografiske udvikling, som medfører en stadig større andel af ældre i befolkningen og mange med flere samtidige kroniske sygdomme. I de seneste 10-15 år har der sideløbende pågået ændringer i sygehusstrukturen med øget specialisering samt ændret opgavefordelingen og samarbejde mellem sygehusvæsenet og det primære sundhedsvæsen.

Nedenfor beskrives nogle af de centrale tendenser, der påvirker behovet for en øget dimensionering af uddannelsesstillinger:

- Befolkningens behov og forventninger til sundhedsydelser ændrer sig løbende, og tilsvarende udvikles sundhedsvæsenet.
- Princippet "speciallægen i front" er delvist implementeret på akuthospitalerne i Danmark, men der er fortsat en udfordring på flere psykiatriske akutmodtagelser.

- Fokus i fremtiden forventes at være mere rettet imod ensartet høj kvalitet i diagnostik og behandling døgnet rundt, patientsikkerhed, supervision af yngre læger i det akutte arbejde samt effektivitet i patientforløb og tryghed for patienterne.
- Sundhedsvæsenet udfordres blandt andet af, at befolkningstallet er stigende, en større andel af befolkningen vil blive ældre, og der kommer flere patienter med komplekse problemstillinger, herunder flere og flere patienter med flere med multisygdom.
- Borgerne forventer ofte hurtig udredning og behandling tæt på, hvor de bor og arbejder.
- Lighed i sundhed er et grundlæggende princip i både forebyggelsesarbejdet og sygdomsbehandlingen i Danmark. Det er vigtigt, at patienterne møder den samme høje kvalitet i hele sundhedsvæsenet.
- Stigningen i antallet af ældre, der lever med en eller flere behandlingskrævende sygdomme, vil få betydning for aktiviteten i sundhedsvæsenet.
- Mulighederne for at forebygge, diagnosticere og behandle bliver fortsat bedre som følge af bl.a. den medicinsk-teknologiske udvikling.
- De seneste 10 år er der sket en markant stigning i antallet af borgere i kontakt med det psykiatriske sygehusvæsen, særligt blandt børn og unge.
- Der forventes en fortsat udvikling med flere opgaver varetaget i regi af primær sektor eller i borgernes hjem varetaget af hjemmesygeplejen, praksissektoren eller sygehuse.
- Opgaven på sygehusene har ændret sig igennem de sidste 15-20 år med en udvikling mod øget centralisering og specialisering.

På baggrund af de nævnte udviklingstendenser kan der peges på en række områder med sundhedsfagligt begrundede behov for flere speciallæger i den kommende dimensioneringsperiode ud over den ifølge Lægeprognosen forventede gennemsnitlig årlig stigning på cirka 2 pct. (fraset specialerne thoraxkirurgi og neurokirurgi).

Nedenfor beskrives de generelle principper og fastlæggelse af dimensioneringsplaner, og herefter følger beskrivelsen af hensyn taget ved udarbejdelsen af Dimensioneringsplan 2022-2023.

Fastlæggelse og principper for dimensioneringsplaner

Dimensioneringsplanen regulerer antallet af speciallæger gennem fordeling af uddannelsesforløb inden for de enkelte specialer og videreuddannelsesregioner. De tre regionale råd for lægers videreuddannelse regulerer antallet og godkender uddannelsesforløb i egen videreuddannelsesregion ud fra dimensioneringsplanen. Dvs. de tilrettelægger indholdet af uddannelsesforløb i form af ansættelse på uddannelsessteder, der tilsammen dækker alle kompetencer i målbeskrivelsen for det pågældende speciale.

Herunder følger principperne for dimensionering af henholdsvis introduktions- og hoveduddannelsesforløb i speciallægeuddannelserne samt baggrund for Dimensioneringsplan 2022-2023.

Principper for dimensionering af antallet af introduktionsforløb

Dimensioneringen af antallet af introduktionsforløb har til formål at rekruttere kvalificerede ansøgere og tilvejebringe et tilstrækkeligt antal læger til hoveduddannelsen. Der tilstræbes samtidig en balance mellem antallet af forløb mellem specialerne, at der er tilstrækkelig uddannelseskapacitet og en rimelig balance mellem introduktions- og hoveduddannelsesforløb. Dimensioneringen af antallet af introduktionsforløb fastsættes som en minimums- og maksimumsfaktor for hvert speciale, der er relateret til antal hoveduddannelsesforløb.

Principper for dimensionering af antallet af hoveduddannelsesforløb

Dimensionering af antallet af hoveduddannelsesforløb har til formål at tilvejebringe et tilstrækkeligt antal speciallæger til at dække sundhedsvæsenets behov. Dimensioneringen fastsættes som et konkret antal årligt. I fastsættelsen indgår en vurdering af behovet for speciallæger, uddannelseskapacitet og ønsket om at fordele uddannelseslæger i hele landet.

Dimensioneringsplan 2022-2023

Arbejdet med en ny dimensioneringsplan blev igangsat i 2019 initialt med henblik på at udarbejde en femårig dimensioneringsplan gældende for perioden 2021-2025. Grundet pandemien med COVID-19 i foråret 2020 valgte Sundhedsstyrelsen at udarbejde en ét-årig plan for 2021, og arbejdet med Dimensioneringsplanen for 2022-2025 blev igangsat i efteråret 2020. Siden indgik regeringen og Danske Regioner med økonomiaftalen om regionernes økonomi i 2022 en ramme for årene 2022-2023.

Dermed er Dimensioneringsplan for speciallægeuddannelsen 2022-2023 en toårig plan og således en to-trins model fastlagt til 1.067,5 og 1.090 hoveduddannelsesforløb i henholdsvis 2022 og 2023. Hertil hører fastlæggelsen af 350 forløb inden for Almen medicin og 35 inden for Akutmedicin. Samtidig har parterne en ambition om, at Dimensioneringsplanen understøtter lægedækning geografisk bredt i hele landet og også uden for de større byer, samt inden for specialer, der har rekrutteringsudfordringer.

Dimensioneringsplanen kan betragtes som en overgangsplan med en oprustning de næste år for at imødegå behovet for speciallæger inden for specialer, der ikke kan afvente den forudsete stigning på det mellemlange og lange sigte, som prognoserne peger på.

Dimensioneringsplanen 2022-2023 er udarbejdet på baggrund af Lægeprognose 2018-2040¹ for det forventede udbud af læger og speciallæger. Derudover er der taget udgangspunkt i sundhedsfaglige vurderinger, hvor hørings svar om behovet for speciallæger i fremtiden fra de specialefaglige videnskabelige selskaber, Danske Regioner, Lægeforeningen, De Regionale Råd for Lægers Videreuddannelse, Organisationen af Lægevidenskabelige Selskaber m.fl. er indgået. Regionernes ønske om øget fleksibilitet er tilsvarende indgået samt behovet for flere hoveduddannelsesforløb særligt i specialerne

¹ Lægeprognose 2018-2040: <https://www.sst.dk/-/media/Udgivelser/2019/L%C3%A6geprognose-2018-2040.ashx?la=da&hash=B64A451ED51D2CFDD09976F3CD49DB045BCA0451>

Psykiatri, Børne- og ungdomspsykiatri, Neurologi, Radiologi og de to intern medicinske specialer geriatri og lungesygdomme.

Desuden har Sundhedsstyrelsen udarbejdet et tillæg² til Lægeprognosen 2018-2040 med opdaterede deskriptive data, som indgår i arbejdet i forbindelse med udarbejdelsen af Dimensioneringsplanen.

I udarbejdelsen af Dimensioneringsplan 2022-2023 er der blandt andet taget hensyn til:

- En forventet vækst i antallet af speciallæger frem mod 2040 på ca. 49 % og ca. 14 % frem mod 2025, jf. Lægeprognose 2018-2040.
- De forventede ændringer i sygdomsmønstre og behovet for sundhedsydelse i de kommende år.
- Særlige områder med behov for en særlig målrettet indsats bl.a. Psykiatri, Børne- og ungdomspsykiatri, Neurologi og Radiologi.
- Øget tilgang af læger³ i perioden 2022-2023, hvor besættelsesgraden forventes øget.
- Indarbejdelse af akutmedicin i den samlede ramme og fastholdelse af almen medicin på et højt niveau.
- Uddannelseskapaleten i videreuddannelsessystemet.
- Mulighed for øget fleksibilitet i hver videreuddannelsesregion, således at ubesatte hoveduddannelsesforløb kan konverteres til andre forløb i andre specialer.

Sundhedsstyrelsen forventer, at der ved oprettelsen af uddannelsesforløb i de tre videreuddannelsesregioner etableres forløb eller dele af forløb også uden for de store byer, hvor der ellers kan være rekrutteringsudfordringer. Dette skal tilgodese behovet for læger her og nu, men skal også introducere lægerne til sygehuse uden for de større byer og derved medvirke til, at lægen som speciallæge efterfølgende vælger ansættelse her.

Arbejdet med Dimensioneringsplanen har været drøftet i Task Force for dimensionering af speciallæger og i Prognose- og Dimensioneringsudvalget samt Dimensioneringsplanen har været forelagt det Nationale Råd for Lægers Videreuddannelse.

² Opdateret data til Lægeprognose 2018-2040: <https://www.sst.dk/-/media/Viden/Uddannelse/Prognose/L%C3%A6geprognoser/Opdateret-data-til-Lægeprognose-2018-2040.ashx?la=da&hash=65F8C10B87CDA0B6F782CAF640C04D9329555EE>

³ Jf. Lægeprognose 2018-2040, side 71-72 om antallet af læger der tilgår speciallægeuddannelsen, herunder forudsætningerne for beregningen, <https://www.sst.dk/-/media/Udgivelser/2019/L%C3%A6geprognose-2018-2040.ashx?la=da&hash=B64A451ED51D2CFDD09976F3CD49DB045BCA0451>

Tabel 1: Dimensionering af hoveduddannelsesforløb i 2022-2023

Speciale:	Danmark		VUR Øst		VUR Syd		VUR Nord	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Akutmedicin	35	35	16	16	8	8	11	11
Almen medicin	350	350	154	154	78	78	118	118
Anæstesiologi	56	56	26	26	12	12	18	18
Arbejdsmedicin	9	9	4	4	2	2	3	3
Børne- og ungdomspsykiatri	27	27	12	12	6	6	9	9
Dermato-venerologi	12	13	5	6	3	3	4	4
Gynækologi og obstetrik	32	32	16	16	6	6	10	10
Intern medicin: endokrinologi	18	18	8	8	4	4	6	6
Intern medicin: gastroenterologi og hepatologi	15	17	7	7	3	4	5	6
Intern medicin: geriatri	18	20	7	7	4	5	7	8
Intern medicin: hæmatologi	11	11	4	4	3	3	4	4
Intern medicin: infektionsmedicin	9	9	4	4	2	2	3	3
Intern medicin: kardiologi	27	28	11	12	7	7	9	9
Intern medicin: lungesygdomme	19	21	8	9	4	4	7	8
Intern medicin: nefrologi	10	11	5	5	2	2	3	4
Intern medicin: reumatologi	22	22	8	8	5	5	9	9
Medicinske specialer i alt	149	157	62	64	34	36	53	57
Karkirurgi	6	6	2	2	2	2	2	2
Kirurgi	26	26	12	12	6	6	8	8
Klinisk biokemi	7	7	3	3	2	2	2	2
Klinisk farmakologi	5	5	2	2	1	1	2	2
Klinisk fysiologi og nuklearmedicin	8	8	4	4	1	1	3	3
Klinisk genetik	5,5	6,5	2	3	1,5	1,5	2	2
Klinisk immunologi	4	4	2	2	1	1	1	1
Klinisk mikrobiologi	6	6	3	3	1	1	2	2
Klinisk onkologi	28	28	12	12	6	6	10	10
Neurokirurgi	3	3	1	1	1	1	1	1
Neurologi	30	31	12	13	8	8	10	10
Oftalmologi	20	21	8	9	5	5	7	7
Ortopædisk kirurgi	38	38	17	17	9	9	12	12
Oto-rhino-laryngologi	20	20	8	8	4	4	8	8
Patologisk anatomi og cytologi	16	18	6	7	3	4	7	7
Plastikkirurgi	10	10	4	4	3	3	3	3
Psykiatri	63	69,5	28	30	14	14	21	25,5
Pædiatri	28	28	13	13	6	6	9	9
Radiologi	44	44	18	18	10	10	16	16
Retsmedicin	2	2	1	1	0,5	0,5	0,5	0,5
Samfundsmedicin	12	12	6	6	2	2	4	4
Thoraxkirurgi	3	3	1	1	1	1	1	1
Urologi	13	15	6	7	2	3	5	5
I alt	1.067,5	1.090	466	476	239	243	362,5	371
Fleksforløb	100	100	44	44	22	22	34	34

Tabel 2: Dimensionering af introduktionsforløb i 2022-2023

Speciale:	Intro-ratio		Danmark				VUR Øst				VUR Syd				VUR Nord			
	2022-2023		2022		2023		2022		2023		2022		2023		2022		2023	
	min	max	min	max	min	max	min	max	min	max	min	max	min	max	min	max	min	max
Akutmedicin	2,0	4,0	70	140	70	140	32	64	32	64	16	32	16	32	22	44	22	44
Almen medicin	1,5	2,0	525	700	525	700	231	308	231	308	117	156	117	156	177	236	177	236
Anæstesiologi	1,5	2,0	84	112	84	112	39	52	39	52	18	24	18	24	27	36	27	36
Arbejdsmedicin	2,0	3,0	18	27	18	27	8	12	8	12	4	6	4	6	6	9	6	9
Børne- og ungdomspsykiatri	2,0	3,5	54	94,5	54	94,5	24	42	24	42	12	21	12	21	18	31,5	18	31,5
Dermato-venerologi	1,5	2,0	18	24	19,5	26	7,5	10	9	12	4,5	6	4,5	6	6	8	6	8
Gynækologi og obstetrik	1,5	2,0	48	64	48	64	24	32	24	32	9	12	9	12	15	20	15	20
Intern medicin: endokrinologi																		
Intern medicin: gastroenterologi og hepatologi																		
Intern medicin: geriatri																		
Intern medicin: hæmatologi																		
Intern medicin: infektionsmedicin																		
Intern medicin: kardiologi																		
Intern medicin: lungesygdomme																		
Intern medicin: nefrologi																		
Intern medicin: reumatologi																		
Medicinske specialer i alt	2,5	4,0	372,5	596	392,5	628	155	248	160	256	85	136	90	144	132,5	212	142,5	228
Karkirurgi	1,5	2,5	9	15	9	15	3	5	3	5	3	5	3	5	3	5	3	5
Kirurgi	2,0	3,5	52	91	52	91	24	42	24	42	12	21	12	21	16	28	16	28
Klinisk biokemi	2,0	4,0	14	28	14	28	6	12	6	12	4	8	4	8	4	8	4	8
Klinisk farmakologi	2,0	2,5	10	12,5	10	12,5	4	5	4	5	2	2,5	2	2,5	4	5	4	5
Klinisk fysiologi og nuklearmedicin	2,0	3,5	16	28	16	28	8	14	8	14	2	3,5	2	3,5	6	10,5	6	10,5
Klinisk genetik	2,0	3,0	11	16,5	13	19,5	4	6	6	9	3	4,5	3	4,5	4	6	4	6
Klinisk immunologi	2,0	3,0	8	12	8	12	4	6	4	6	2	3	2	3	2	3	2	3
Klinisk mikrobiologi	2,0	3,5	12	21	12	21	6	10,5	6	10,5	2	3,5	2	3,5	4	7	4	7
Klinisk onkologi	2,0	4,0	56	112	56	112	24	48	24	48	12	24	12	24	20	40	20	40
Neurokirurgi	2,0	4,0	6	12	6	12	2	4	2	4	2	4	2	4	2	4	2	4
Neurologi	2,0	3,0	60	90	62	93	24	36	26	39	16	24	16	24	20	30	20	30
Oftalmologi	1,5	2,0	30	40	31,5	42	12	16	13,5	18	7,5	10	7,5	10	10,5	14	10,5	14
Ortopædisk kirurgi	1,5	2,5	57	95	57	95	25,5	42,5	25,5	42,5	13,5	22,5	13,5	22,5	18	30	18	30
Oto-rhino-laryngologi	1,5	2,0	30	40	30	40	12	16	12	16	6	8	6	8	12	16	12	16
Patologisk anatomi og cytologi	2,0	3,0	32	48	36	54	12	18	14	21	6	9	8	12	14	21	14	21
Plastikkirurgi	1,5	2,0	15	20	15	20	6	8	6	8	4,5	6	4,5	6	4,5	6	4,5	6
Psykiatri	2,5	4,0	157,5	252	173,8	278	70	112	75	120	35	56	35	56	52,5	84	63,8	102
Pædiatri	1,5	2,0	42	56	42	56	19,5	26	19,5	26	9	12	9	12	13,5	18	13,5	18
Radiologi	1,5	2,5	66	110	66	110	27	45	27	45	15	25	15	25	24	40	24	40
Retsmedicin	1,5	2,0	3	4	3	4	1,5	2	1,5	2	0,8	1	0,8	1	0,8	1	0,8	1
Samfundsmedicin	2,0	2,5	24	30	24	30	12	15	12	15	4	5	4	5	8	10	8	10
Thoraxkirurgi	1,5	3,0	4,5	9	4,5	9	1,5	3	1,5	3	1,5	3	1,5	3	1,5	3	1,5	3
Urologi	2,0	3,5	26	45,5	30	52,5	12	21	14	24,5	4	7	6	10,5	10	17,5	10	17,5
I alt			1.931	2.945	1.982	3.026	841	1.281	862	1.314	432	661	441	675	658	1.004	679	1.038

Sundhedsstyrelsen
Islands Brygge 67
2300 København S

www.sst.dk

Sundhed for alle ♥ + ●